

som tære paa Kommunen og bidrage til at forøge dens Udgifter. Disse Indtægter, særlig Jordstyk og Arveafsteafgift, maa jo betragtes som anden Rentenydelse, og jeg kan ikke se, at der er nogen større Grund til at beskaffe dem end f. Eks. Prioriteter.

Hvad Aktieselskaber angaar, har der jo været rejst stærke Indvendinger mod deres Bestatning, idet man har gjort gældende, at man derved kommer ind paa en Dobbeltbestatning. Jeg kan imidlertid ikke indse, at denne Indvending mere kan gøres gældende mod Bestatning af Aktieselskaber, end f. Eks. mod Bestatning af offentlige Stiftelser, saasom Ballø, Bømmetofte og flere andre Stiftelser i velgørende Njemed, hvor man, foruden at beskaffe Stiftelsen som saadan, ogsaa beskaffer de Personer, som oppebære deres Indtægt fra Stiftelsen, eller for hvis Skyld Stiftelsen egentlig er oprettet. — Men en Hovedbetragtning, som ogsaa taler for Bestatning af Aktieselskaber, er denne, at Aktieselskaberne paa samme Tid, som de have Fordel af Kommunerne, ogsaa kunne paa- drage dem Udgifter. Jeg tror derfor ikke, at der begaas nogen særlig Uret mod Aktieselskaberne ved at beskaffe dem. Men jeg holder bestemt paa, at man skal gaa frem med Moderation, og i saa Henseende kan jeg ikke slutte mig til de 3 pCt., der ere foreslaaede baade i Regeringens og i Folketingets Forslag. Jeg skønner ikke rettere, end at denne Afgift af Nettoindtægten er ikke saa lidt for høj; jeg maa stemme for en Nedsættelse.

Der staar nu kun tilbage for mig at omtale § 18. Bestemmelsen heri er for mig ingenlunde ligegyldig. Efter den gældende Ret er det jo overladt til Amtsrådet, om det vil ligne en Andel af Bidraget til Amtsfonden paa Kommunerne efter visse bestemte Regler. Det er altsaa en Ret, Amtsrådet har til at kunne gøre det, men her i dette Forslag vil man gøre det til en Pligt for Amtsrådet, og det, skønt det kun er saa Amtsråd, der have fundet Anledning til at benytte sig af denne Ret. Og hvorfor? Fordi man har indset, at det indbyrdes økonomiske Forhold mellem Kommunerne er saa lidt forskelligt, at Skønnet vilde falde meget vanskelig, og dernæst ogsaa, fordi der kun vilde vindes meget lidt derved i selve Kommunerne, hvor der ikke var stor Forskel paa Beboernes økonomiske Vilkaar, saaledes at de Hartkornsejere, der fik Vættelse i Bidraget til Amtsfonden, kom til at betale den større Afgift i Kommunerne. Det var at tage fra den eneomme og komme i den anden, og af den Grund er det ogsaa, at man i flere Amtsråd, skønt det Forslag

ofte har været paa Bane, er kommen til det Resultat, at det rigtigste var at blive ved Udskrivningen efter Hartkorn og ikke benytte Retten efter den gamle Lovgivning. Men jeg finder det mærkeligt, at man her vil gøre et Brud paa det Princip, man ellers holder meget paa og med Rette, nemlig den kommunale Selvforsyning. Hvorfor gøre det til Pligt for Amtsrådene, som man kan være overbevist om, at de ville gøre, hvis der er Anledning dertil, men derimod ikke, hvor der ikke er saadanne Grunde til Stede?

Saaledes, som dette Lovforslag nu foreligger, kan jeg ikke give det min Stemme, men jeg antager, at det ved Behandlingen her i Landstinget vil undergaa saadanne Forandringer, og det navnlig med Hensyn til Genstanden for Bestatningen i Erhvervs-kommunen og Fremstæffelsen af Garantier for de enkelte Statteydere mod Uret og Vilkaarlighed, at mine Betænkeligheder i den Henseende ville tabe sig, og det skal da glæde mig, om jeg kan være med til at stemme for Forslaget.

Madjen-Mugdal: Der er ikke mange af de Sager, der have staaet paa Dagsordenen i den sidste Menneskealder, der have til- draget sig en saa almindelig Opmærksomhed som denne, og jeg tør videre sige, at der er ikke mange Sager, hvor Trangen til en Omordning, Forandring i de bestaaende Forhold er saa almindelig erkendt som paa dette Omraade. Jeg mindes næsten ikke, ja jeg kan sige, bestemt ikke noget eneste Tilfælde, hvor jeg har hørt nogen ville nægte, at der er Trængsel i flere Henseender til en Omordning af den kommunale Bestatning. Naar det nu er Tilfældet, er det jo ganske vist noget underligt, at vi have haft det Spørgsmaal staaende paa Dagsordenen lige fra den fri Forsatnings Begyndelse, og at vi ikke ere komne videre i de 44—45 Aar. Spørgsmaalet er, som sagt, lige saa gammelt som den fri Forsatning, var stærkt oppe allerede i den første Misdagsamling 1850, blev senere baaret frem navnlig af Tsjerning i Halvtredserne og har derefter været Genstand for en lang Række af Forspørgs- ler og Lovforslag, særlig i det andet Ting. Det er ikke min Hensigt her at komme ind paa nogen udførlig historisk Redegørelse af, hvad der er passeret denne Sag vedkom- mende i de forløbne 44—45 Aar, og jeg tror heller ikke, det vil være nyttigt for Sagens Behandling i Djebløkket at komme ind paa en saadan udførlig Redegørelse. Jeg skal derfor slet ikke lægge Beslag paa Tingets Tid i saa Henseende, men kun i